

Tervise Arengu Instituut
tai@tai.ee

Teie 11.12.2024 nr 5-6/446
/
Meie 08.01.2025 nr 1.5-20/3173-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Annika Veimer

Täname Teid pöördumast tervise infosüsteemi vastutava töötleja Sotsiaalministeeriumi poole, et kasutada teadusuuringus „**Tervise infosüsteemi andmete teisene kasutamine Eesti tervisestatistika tegemiseks**“ tervise infosüsteemi andmeid. Terviseuuringu vastutav töötleja on Tervise Arengu Instituut (TAI). Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 56 lõike 1 punkti 1 alusel kehtestatud korra kohaselt määrab TAI aruandeesitajad aruannete kaupa, tagab aruannete esitamise, kogub ja kontrollib aruandeid ning avaldab koondandmed. Isikuandmete kaitse seaduse § 6 kohaselt on lubatud isikuandmete töötlemine teadus- ja ajaloouringu ning riikliku statistikavajadusteks. Isikuandmete kaitse seaduse § 6 lõige 4 sätestab: kui teadus- või ajaloouring põhineb eriliiki isikuandmetel, siis kontrollib asjaomase valdkonna eetikakomitee enne viidatud paragrahvis sätestatud tingimuste täitmist.

Täpsustatud andmekoosseisuga taotlusele on lisatud Eesti bioetika ja inimuuringu nõukogule (EBIN) vastutavate uurijate poolt 5. augustil 2024 esitatud taotlus koos lisadega ja 18.septembri 2024 otsus nr 1.1-12/2358 (lisatud).

Uurimistöö põhieesmärgiks on tervisestatistika tegemiseks ja avaldamiseks, tervisestatistiliste ülevaadete ja/või raportite koostamiseks ning avaldamiseks, TAI tervisestatistiliste koondandmete ning tervise infosüsteemi statistiliste koondandmete põhjal võrdlus- ning kvaliteedianalüüside tegemiseks ja raportite avaldamiseks, riigi kohustuste täitmiseks igaaastaselt tervisestatistiliste koondandmete kokku panemiseks ning edastuseks rahvusvahelistele organisatsioonidele (WHO, OECD, Eurostat) kasutada peamise tervisevaldkonna statistilise andmeallikana tervise infosüsteemi kogutud pseudonüümitud üksikandmeid selliselt, et andmeesitajad ei peaks samu andmeid erineva detailsusastmega riigile mitu korda esitama.

Uuringu valimiks on kogu rahvastik sünnist surmani ning tegemist on retrospektiivse pseudonüümitud andmete põhjal tehtava tervisestatistika ja selle koostamiseks vajalike taotluse lisas toodud andmekoosseisu piires tehtava tervisestatistiliste uuringutega, milles konkreetseid isikuid eraldiseisvalt ei uurita, konkreetseid inimeste vaatlusgrupe ja kontrollgrupe ei looda. Statistiline andmetöötlus ei kahjusta uuritavate õigusi ega vabadust. Üksikisikuid ei jälgita, vaid andmetöötluse meetodeid rakendatakse küll üksikisiku tasemel, kuid kogu valimile korraga.

Uuringu läbiviimise lõpptähtaeg on 31. detsember 2034.a.

Uuringu läbiviija hävitab tervise infosüsteemi pseudonüümitud isikuandmed pärast uuringueesmärkide täitmist, kuid mitte hiljem kui andmete väljastamise hetkest 10 aasta

möödumisel. Andmed hävitatakse TAI serverist kustutamise teel, mille järel ei ole andmete taastamine enam võimalik. Andmete kustutamise kohta koostatakse akt, mis edastatakse TEHIKule. Pseudonüümitud isikuandmete põhjal loodud statistika säilitatakse agregatsioonitasemel, mis ei võimalda isikute tuvastamist.

TEHIKu poolt TAI-le uuringu raames väljastatav või kättesaadavaks tehtav maksimaalne andmekoosseis aastatel 2025–2028 on esitatud taotluse lisas nr 4. Andmed väljastatakse tervise infosüsteemist taotleja poolt esitatud valimi ja taotluses nimetatud perioodi kohta juhul kui soovitud andmekoosseis on võimalik masinloetavalt väljastada.

Regulaarselt edastatakse pseudonüümitud andmed andmeedastuslepingus kokku lepitud formaadis ja kuupäevadel või tagatakse juurdepääs kokkulepitud keskkonnas ja viisil.

Andmete kasutamise eelduseks on taotluses kirjeldatud ja TEHIKu poolt täiendavalt edastatud töötlustingimuste selge määratlemine, tagamine ja täitmine uuringu vastutava töötleja poolt, sh andmetööstustoimingute jälgitavuse tagamine ning kõikide andmekaitse ja infoturbe põhimõtete järgimine kõikide töötlemistoimingute tegemisel. TAI tagab kogu uuringuperioodi vältel andmetööstustoimingute logimise ning jälgitavuse kõikide andmetööstustoimingute ulatuses, sh eesmärgi, juurdepääsude ja kasutusulatuse kohta.

TAI ja TEHIK vahel sõlmitavas andmeedastuslepingus lepitakse kokku andmeedastuse täpsemad tingimused, sh andmekoosseis esitatud taotluse piires ning andmeedastuse järjekord ja sagedus ning töötlustingimuste tagamine ning andmete kättesaadavaks tegemise keskkonnad ja viisid. Tehnilised üksikasjad lepitakse kokku lepingus määratavate tehnilise kontaktisikute vahel.

Lähtuvalt isikuandmete kaitse seaduse § 6 lõigetest 3 ja 4 ning arvestades 18.09.2024 Eesti bioetika ja inimuuringute nõukogu otsusega nr 1.1.-12/2358 annab Sotsiaalministeerium nõusoleku andmete väljastamiseks tervise infosüsteemist Lisas toodud täpsustatud koosseisus ning lisas toodud ja andmeedastuslepingus täpsustatavate andmetööstlustingimustel TAI poolt läbiviidavas terviseuuringus „Tervise infosüsteemi andmete teisene kasutamine Eesti tervisestatistika tegemiseks“. Andmete edastus ja käitlus toimub igas etapis kõiki andmekaitsereegleid ja infoturbenõudeid järgides. Kui uuringu loa taotluses esitatud tingimused muutuvad, tuleb need tervise infosüsteemi vastutava töötlejaga kooskõlastada. TAI-l esitada algandmete hävitamisakt TEHIKule hiljemalt 31.12.2034.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Nele Labi

Innovatsiooni asekanstler kanstleri
ülesannetes

Lisa: e-kiraga saadetud taotlus, koos EBIN taotluse ja lisadega, otsuse, TEHIK ettepanekutega andmetööstlustingimuste osas ning täpsustatud andmekoosseisuga.

Lisaadressaadid:

Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus

Raili Sillart
Raili.Sillart@sm.ee